

Bedrijfshulpverlening in de tandartspraktijk

In ieder bedrijf, dus ook in een tandheelkundige praktijk, zijn bedrijfshulpverleners verplicht. Als ik zo om me heen kijk, gaan tandheelkundig medewerkers regelmatig naar een BHV-cursus. Ik kwam in contact met Marcel van der Meer van De Veiligheidstrainer Bedrijfshulpverlening. Marcel heeft zich als ambulanceverpleegkundige gespecialiseerd in BHV-trainingen op (tandheelkundige) locaties.

Door Elly Hogeveen

De kennis van een BHV'er moet toereikend zijn om als voorpost te kunnen fungeren en eerste hulp te verlenen totdat de professionele hulpdiensten zijn gearriveerd. De ambulance moet wettelijk binnen 15 minuten ter plaatse zijn, de brandweer binnen 8 minuten. Daarnaast moet de BHV'er een (beginnende) brand kunnen blussen en daarnaast een bedrijf kunnen ontruimen tot de komst van de brandweer.

In het algemeen bestaat de basisopleiding BHV uit de volgende modules:

- **Spoedeisende en niet-spoedeisende Eerste Hulp.** Bijvoorbeeld de reanimatie van volwassenen en kinderen, het bedienen van de automatische externe defibrillator (AED), het opheffen van een verslikking, de stabiele zijligging kunnen toepassen, handgreep van Rautek en andere praktische technieken. Maar ook moet de BHV'er weten hoe te handelen

bij een allergische reactie, flauwte, epileptisch insult en een hypoglykemie (ook wel hypo is een te lage bloedsuiker).

- **Brandbestrijding.** Het beperken en het bestrijden van brand.
- **Ontruiming.** Het in noodsituaties alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in het bedrijf of inrichting.

Aantal BHV'ers

De Arbowet schrijft voor dat bedrijven verplicht zijn om doeltreffende maatregelen te nemen op het gebied van bedrijfshulpverlening met minimaal één BHV'er per bedrijf. Maar is één genoeg? Voorheen was er de vaste richtlijn van één BHV'er op 50 aanwezigen. Maar deze richtlijn bestaat niet meer sinds de vereenvoudiging van de Arbowet in 2007. Nu moet bij het bepalen van het aantal BHV'ers rekening gehouden worden met de grootte en de risico's behorende bij het bedrijf. De wet schrijft voor dat er altijd een BHV'er aanwezig moet zijn. Dus het is niet handig om net die ene parttime assistent aan te wijzen voor de opleiding. Ook tijdens ziekte, verlof en vakantie van de BHV'er(s) moet het veilig zijn om te werken en zal er iemand in actie moeten komen bij een calamiteit. Artikel 3 van de Arbowet omschrijft bijvoorbeeld dat bedrijfshulpverlening verplicht is voor alle bedrijven met één of meerdere werknemers. Ook

Inspectie voor de Gezondheidszorg

De IGZ controleert de laatste tijd intensief en vaak onaangekondigd in tandheelkundige praktijken en tandheelkundige klinieken. Er zijn veel onderwerpen van controle tijdens de visitatie van de IGZ. Een van de belangrijkste items is de dossiervorming van opleiding en instructies aan personeel. Zorg ervoor dat de BHV'er een kopie van het verkregen certificaat van deelname of een kopie van de BHV-pas in dit dossier plaatst na iedere herhaling, zodat het dossier op orde is.

→ De stabiele zijligging tijdens de cursus

→ Bij een BHV-cursus hoort ook instructie van de brandweer.

uitzend- en vakantiekrachten tellen mee. De Inspectie SZW (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) controleert of de regels worden nageleefd en treedt zo nodig streng op. De Inspectie SZW kan hoge boetes uitdelen als het niet geregeld is.

Herhaling

De wetgeving zegt over herhalingscursussen: *Laat BHV'ers periodiek een herhalingscursus volgen en zorg ervoor dat er regelmatig geoefend wordt. Een rekbaar begrip. Op de site van de Rijksoverheid (Arbomsomstandigheden) vond ik daarover het volgende: Als BHV'er moet u regelmatig bijscholing krijgen zodat uw kennis en vaardigheden op peil blijven. Hoe en waar uw werkgever de bijscholing moet regelen, staat niet in de wet. Hoe vaak u een herhalingscursus volgt, kan dus per organisatie verschillen. BHV'ers moeten ook regelmatig oefenen. De overheid raadt aan minimaal één keer per jaar een ontruimingsoefening te houden.*

De Veiligheidstrainer

Een goede BHV-training kan het beste worden toegespitst op de specifieke risico's van in dit

geval een tandheelkundige praktijk. Marcel van der Meer streeft bij zijn trainingen naar een praktijkgerichte, complete cursus. Naast instructeur Eerste Hulp is hij ook bevoegd het onderdeel Brandbestrijding en Ontruiming te verzorgen. Zo krijgt iemand een 3,5 uur durende cursus op maat met de theorie afgemeten en gericht op de eigen tandartspraktijk.

In de tandartsenpraktijk ligt de nadruk op het verlenen van Eerste Hulp, De nadruk bij het verlenen van Eerste Hulp ligt op het benaderen van een slachtoffer. De slachtoffer kan bijvoorbeeld aanspreekbaar zijn, maar ook bewusteloos zijn, mét of zonder ademhaling.

Je leert de volgende aspecten op de cursus:

- Volwassenen en kinderen te reanimeren en hoe de automatische externe defibrillator (AED) te bedienen;
- een verstikking op te heffen;
- een patiënt in een stabiele zijligging leggen. Ook leer je hoe je een slachtoffer kunt verplaatsen, onder andere met de handgreep van Rautek;
- hoe te handelen bij een allergische reactie, flauwte, epileptisch insult en een hypoglykemie;
- handelen bij brandwonden van bijtende stoffen, bijvoorbeeld ets, natriumhypochloriet in het oog of een snijwond door een scalpel;
- maar ook hoe te handelen bij een prikaccident;
- omgaan met agressie.

Er wordt geleerd hoe te handelen bij patiënten die onwel worden in een behandelstoel. Mag je bijvoorbeeld wel of niet reanimeren in zo'n stoel? Hoe haal je een patiënt die onwel wordt het beste uit een behandelstoel? Hier ga je mee aan de slag. De cursist leert wat de te verwachten scenario's zijn in de sterilisatieruimte. Zo leer je bijvoorbeeld wat je moet doen met elektrische apparaten als er brand uitbreekt, hoe blus je een elektrisch apparaat en hoe betreed je een ruimte waar je

Aandachtspunten

De SZW geeft de volgende aandachtspunten voor goede bedrijfshulpverlening:

- Laat BHV'ers periodiek een herhalingscursus volgen.
- Zorg ervoor dat er regelmatig geoefend wordt.
- Spreid BHV'ers zoveel mogelijk over de verschillende locaties of afdelingen in het bedrijf, in geval van nood is het dan mogelijk snel te handelen.
- Let goed op de aanwezigheid van voldoende BHV'ers tijdens bijvoorbeeld nachtdienst, weekenddienst, speciale omstandigheden met veel personen bijeen etc.
- Het is verstandig om medewerkers met een interne functie (binnendienst) aan te stellen als BHV'er, zij zijn immers altijd in het bedrijf aanwezig.
- Verplicht werknemers niet om BHV'er te worden.
- Om het werk te stimuleren kan het bedrijf een BHV'er een jaarlijkse vergoeding geven voor zijn extra taken.

→ Marcel van der Meer, de Veiligheidstrainer

brand verwacht. De Veiligheidstrainer illustreert het één en ander met voorbeelden uit de praktijk. In zijn 20-jarige carrière als ambulanceverpleegkundige is Marcel van der Meer meerdere malen bij tandartspraktijken over de vloer geweest en kan hij vertellen wat de risico's zijn in de tandheelkundige praktijk zijn. Zo rijdt hij met de ambulance regelmatig op meldingen van allergische reacties. Marcel vertelt dat bij meer dan 95 procent van de meldingen over een allergische reactie er sprake is van andere zaken. Denk dan aan een flauwte, hyperventilatie, angst- of een paniekaanval.

Overgevoeligheidsreacties kunnen worden uitgelokt door een hele reeks verschillende allergenen waarmee het tandheelkundig personeel dagelijks, en de patiënt frequent, mee in aanraking kunnen komen. Zowel in de praktijk als daarbuiten. In de tandartspraktijken worden voornamelijk latex en rubber, (meth)acrylaten en in mindere mate ook metalen, als voornaamste oorzakelijke allergenen beschouwd. Een actueel thema tijdens de training van De Veiligheidstrainer is dan ook de anafylactische shock, gericht aandacht voor het handelen tijdens het vermoeden hiervan. Een anafylactische shock is de medische term voor een snelle systemische allergische reactie. Vele stoffen kunnen als allergen fungeren, de anafylaxie treedt op wanneer een persoon allergisch of sensitief is voor deze allergen. Zelfs zeer kleine hoeveelheden van het allergen kunnen al een levensbedreigende anafylactische reactie veroorzaken. ●●●

Bronnen: De Veiligheidstrainer, bedrijfshulpverlening:
www.bhv-tandartspraktijk.nl
www.arboportaal.nl en www.rijksoverheid.nl

Column
Ditte

Google translate

Ja, en dan krijg je ineens een Chinees meisje van 26 jaar in de stoel, die weliswaar redelijk Engels spreekt en verstaat, maar natuurlijk weer niet het tandheelkundige jargon beheerst.

Omgekeerd is het voor mij ook moeilijk om op instructies in het Engels over te gaan. Ik kom vaak niet op de juiste woorden en weet dat ze misschien ook niet worden begrepen daar onder op de stoel. Maar dan komt mijn assistent, echt iets voor iemand uit de digitale generatie, neemt haar iPhone zit er wat op te tikken en even later komt alles wat ik zeg in feilloos (traditioneel) Chinees mijn patiënt ter ore!

In eerste instantie kijkt zij, zelf toch ook kind van dit digitale tijdperk, wat verbaasd, maar ze verstaat ons en helemaal in haar moeders taal!

Eigenlijk was ik even verbaasd dat dit kon. Ik zou zelf ook nooit op het idee gekomen zijn.

Deze Chinese dame was voor haar studie al vijf jaar in Nederland en al vijf jaar niet naar de tandarts geweest, dus er viel heel wat uit te leggen!

Alle vier de verstandskiezen mogen eruit, maar dat mag de kaakchirurg doen, we hebben bite-wingfoto's gemaakt en uitgelegd wat daar allemaal op te zien is en *last but not least* hebben we haar leren poetsen en flossen.

Maar Chinezen zijn ook gewoon mensen. Ze voelde zich ook wat ongemakkelijk in de tandartsstoel. Vaak gaat alles wat gezegd is het ene oor in en het andere uit, dus na de hele sessie print mijn assistent alles in traditioneel Chinees uit zodat ze het thuis ook nog eens tot zich kan nemen. ●●●

